

VERTROUWELIJK

**RAPPORT VAN DE REGERING AAN HET
PARLEMENT OVER DE TOEPASSING VAN DE
WET VAN 5 AUGUSTUS 1991 BETREFFENDE
DE IN-, UIT- EN DOORVOER VAN
WAPENS, MUNITIE EN SPECIAAL VOOR
MILITAIR GEBRUIK DIENSTIG MATERIEEL
EN DAARAAN VERBONDEN TECHNOLOGIE**

Stempel van ontvangst :

VOORZITTERSCHAP
27.12.1995
PRESIDENCE

1 JANUARI 1994 TOT 31 DECEMBER 1994

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	
I. Internationale initiatieven inzake de controle op de transferten van conventionele wapens	2
II. Belgische reglementering en procedures	8
III. Het Belgisch vergunningsbeleid	
IV. Evolutie van de Belgische wapenuitvoer	13
V. Controle	19
Bijlagen :	21
Instellingen betrokken bij de toepassing van de wet van 5 augustus 1991	
Procedures bij het behandelen van een aanvraag voor uitvoervergunning	
Acht Europese criteria voor het evalueren van de opportuniteit van de uitvoer van militair materieel	27

De wet van 5 augustus 1991 betreffende de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik dienstig materieel was het resultaat van een bewustwordingsproces waarbij men zich steeds meer rekening gaf van het gevaar voor de internationale veiligheid dat uitging van de ongecontroleerde transfer van wapens.

Bij het uitwerken van de Wet van 5 augustus 1991 had men vooral de eerste en tweede Golfoorlog voor ogen.

De gebeurtenissen in Angola, Liberia, Somalia en dichterbij huis in ex-Joegoslavië en in de Kaukasus hebben echter de noodzaak van een sluitende controle op de transfer van wapens eens te meer aangetoond.

Ook op internationaal vlak is deze problematiek actueler dan ooit en maakt zij het voorwerp uit van een hele reeks initiatieven. Dit tweede verslag aan het Parlement over de toepassing van de Wet van 5 augustus 1991 - dat zoals artikel 14 voorschrijft handelt over de ontwikkeling van de export, over de bijzondere problemen die zijn gerezen en over de wijze van regelen van de procedure - staat daarom stil bij enkele van deze initiatieven. Daarin wordt aandacht besteed aan de instellingen en diensten die deze Wet in praktijk moeten brengen, de procedure die hierbij wordt toegepast en de wijzigingen die hierin werden doorgevoerd in 1994. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van het Belgische vergunningsbeleid om het verslag te eindigen met enkele cijfergegevens over de evolutie van de Belgische wapenuitvoer.

I. INTERNATIONALE INITIATIEVEN INZAKE DE CONTROLE OP DE TRANSFERTEN VAN CONVENTIONELE WAPENS

. Verenigde Naties

a) Verdrag inzake Bijzonder Wrede Wapens

(behandelt ondermeer het Belgisch beleid in verband met anti-persoonsmijnen)

b) VN-wapenregister

(dit register streeft een beter inzicht na in de transferten van wapensystemen, vooral wat betreft zwaar oorlogsmaterieel :

- tanks
- pantsers
- zware artillerie
- gevechtsvliegtuigen
- aanvalshelicopters
- oorlogsschepen
- raketten en lanceerinstallaties

*België heeft in 1993 geen enkele uitvoer gekend van 1 van deze 7 categorieën ;
Boutros Ghali stelt voor om ook geweren en mortieren in het register op te nemen ;
enkele grote wapenimporterende landen weigeren te rapporteren aan dit register)*

c) gedragscode voor transferten van conventionele wapens

(een voortsel van Ierland stuit op verzet van de niet-gebonden landen)

d) gespecialiseerde VN-instellingen

(IMF en Werledbank zijn bezorgd over de hoge niveaus van militaire uitgaven, voor deze uitgaven moeten dezelfde regels gelden van goed beheer als voor andere overheidsuitgaven)

(UNICEF en UNDP zijn bezorgd over de hoge sociale kost van militaire uitgaven, vooral op gebied van onderwijs en gezondheidszorg)

2. Europese Unie

a) Europese Politieke Samenwerking

(artikel 223 en 36 van het Verdrag van Rome legt de wapenuitvoer vast als een zuiver nationale bevoegdheid)

(in 1991 en 1992 werden door de Europese Raad 8 criteria vastgelegd voor de wapenexport)

(in het kader van de Europese Politieke Samenwerking werd een speciale werkgroep opgericht over de uitvoer van conventionele wapens)

X X X

Ten slotte weze vermeld dat op initiatief van het Duitse Voorzitterschap een informele expertengroep WEU-EU werd opgericht.

Deze groep heeft o.m. als opdracht te bestuderen hoe de Europese wapenmarkt competitiever kan worden, hoe de Europese wapenindustrie gerationaliseerd kan worden, hoe de procedures voor openbare aanbesteding gestandaardiseerd kunnen worden en hoe het uitvoerbeleid geharmoniseerd kan worden als voorwaarde voor een nauwe Europese Samenwerking op gebied van de wapenproductie en de verdere uitbouw van een Europese industriële basis van wapenuitrustingen.

b) Europese Steun voor Reconversie

In 1991 en 1992 werd in het kader van het PERIFRA-programma Europees geld vrijgemaakt voor streken die leden onder het verlies van arbeidsplaatsen in de defensiesector.

In België werd in het kader van het PERIFRA-programma een tussenkomst toegekend voor een outplacement-cel voor het herscholen en plaatsen van personeelsleden die verbonden waren aan Britse militaire bases in de Kempen en voor een omschakeling van personeelsleden van FN-moteurs in het kader van vooruitzicht van omschakeling naar burgerlijke activiteiten.

In 1994 werd van start gegaan met het KONVER-programma dat loopt over de periode 1994-1997 en de omschakeling van de defensiesector moet begeleiden. Het indienen van projecten voor dit programma behoort tot de bevoegdheid van de Gewesten. Tot hiertoe werden projecten door de SA TECHSPACE AERO (Waals Gewest) en SAIT en SABCA (Brussels Gewest) voor dit programma ingediend.

c) Europees Parlement

In resoluties d.d.. 24.03.94 en d.d.. 19.01.95 dringt het Europees Parlement aan op het instellen van een gedragscode voor de wapenexport (...)

3. Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa

4. Nieuw Forum

(nieuwe initiatieven om de COCOM te vervangen)

III. BELGISCHE REGLEMENTEN EN PROCEDURES

a) overdracht van bevoegdheden

(overdracht bevoegdheden in 1993 van CLAES naar VAN DEN BROUCKE)

b) Europese vuurwapenpas

(EEG-richtlijn 91/477 van 18.06.91, uitleg hierover, verbetert vrij verkeer van personen door middel van een Europese vuurwapenpas)

c) intracommunautaire transferten van wapens en militair materieel

(een gestandaardiseerd begeleidingsdocument voor transfer van wapens bestaat in de Europese Unie, alleen Frankrijk past het niet toe, België sinds 1 januari 1994)

d) beleid ten opzichte van bepaalde landen

In 1994 werden volgende embargo's op de uitvoer van militair materieel afgekondigd of opgeheven :

- VN-embargo's :

In 1994 kondigde de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties embargo's af op de uitvoer en vervoer van wapens naar **Rwanda** en **Yemen**. De economische sancties tegen **Zuid-Afrika** en **Haiti**, waaronder een verbod op uitvoer van wapens naar die landen, werd opgeheven.

- embargo's van de Europese Politieke Samenwerking :

Op Belgisch voorstel werd in 1994 een embargo ingesteld op de uitvoer van militair materieel naar **Soedan**.

Het embargo op de uitvoer van militair materieel naar **Syrië**, ingesteld in 1986 naar aanleiding van Syrische betrokkenheid bij een geval van internationaal terrorisme, werd opgeheven. De lidstaten werden echter opgeroepen de nodige terughoudendheid bij de uitvoer van militair materieel aan de dag te leggen en na te gaan of een eventuele uitvoer wel in overeenkomst is met de 8 gemeenschappelijke criteria waaraan de uitvoer van militair materieel getoetst moet worden.

De Europese Unie heeft ten opzichte van **Nigeria** een aantal maatregelen genomen waaronder voor levering van wapens de beslissing een onderzoek geval per geval, waarbij uitgegaan wordt van een weigering voor alle nieuwe vergunningen voor defensie-uitrustingen.

- autonome Belgische embargo's :

Geen enkele wijziging werd aan de lijst van autonome Belgische embargo's aangebracht met uitzondering van de toevoeging van Cuba. In het kader het COCOM-regime was er een feitelijk embargo op de uitvoer van militair materieel naar Cuba van kracht. Omdat het COCOM-regime in 1994 werd opgeheven, en het wenselijk geacht werd de restricties tegenover Cuba te behouden werd beslist een autonoom embargo ten opzichte van Cuba in te stellen.

e) uitvoer van wapens met gladde loop naar landen buiten de Europese Unie

(gaat over de uitvoer van jachtwapens, volgens de handelaars zou de Belgische wetgeving te streng zijn, de Belgische overheid heeft hier positief op gereageerd door de controle te versoepelen, in plaats van een formeel eindbestemmingscertificaat volstaat ook een :

- eindbestemmingscertificaat van de uitvoerende firma*
- copie van de invoerlicentie*
- voor privé-personen een copie van de toelating voor wapenbezit of wapendracht)*

III. Het Belgisch vergunningsbeleid

Iedere aanvraag voor een vergunning voor de uitvoer van militair materieel wordt geëvalueerd aan de hand van een aantal criteria met name deze die opgenomen zijn in artikel 4 van de wet van 1991 evenals de meer specifieke acht criteria in het kader van de Europese Politieke Samenwerking.

Bij deze evaluatie wordt ondermeer rekening gehouden met volgende elementen :

aard van het materieel : betreft het aanvalwapens die ontworpen zijn om te doden zoals zware machinegeweren of gaat het slechts om hulpmiddelen ? gaat het om hoog-technologisch materieel of niet ?

de bestemming : dit kunnen zowel de overheden (leger, politie, douane ...) als een firma of een privé-persoon zijn, het spreekt voor zich dat als de overheid eindbestemming is er een grotere zekerheid bestaat dat er geen ongewenste wederuitvoer zal plaatsvinden ; bij firma's wordt er nagegaan in hoeverre de uitvoer van het materieel met hun activiteiten overeenstemt ; voor privé-personen wordt ondermeer nagegaan of zij de toelating hebben materieel in te voeren en te gebruiken

de toestand in het land van bestemming : zijn er zware interne spanningen die tot een gewapend conflict kunnen leiden , is er een staat van burgeroorlog ? zijn er voortdurende en zware schendingen van de mensenrechten, is de regering betrokken bij steun aan het terrorisme of de drugshandel ? welke waarborgen kunnen de autoriteiten geven dat een ongewenste wederuitvoer niet plaatsvindt ? is er geen sprake van overbewapening en gaan de militaire uitgaven niet ten koste van de ontwikkeling ?

de internationale context : is het land betrokken bij een internationaal conflict ? komt het zijn internationale verplichtingen na ? is de uitvoer niet van aard om het regionaal militair evenwicht te verstoren en op die manier een bewapeningswedloop in de regio in gang te zetten ? is er een wapenembargo van kracht op de wapenuitvoer naar dit land ? hoe reageren andere landen op een gelijkaardige aanvraag ?

Het toekennen of weigeren van uitvoervergunningen

Of een uitvoervergunning al dan niet geweigerd dient te worden is in vele gevallen minder duidelijk dan op het eerste gezicht lijkt. Dat een uitvoervergunning van oorlogswapens naar een land in oorlog geweigerd wordt spreekt voor zich.

België levert uiteraard geen uitvoervergunningen af voor landen die onder embargo staan. Naast de landen onder formeel embargo hanteert de bevoegde dienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken een lijst van gevoelige landen. Deze lijst omvat de landen waaromtrent politieke signalen aanwezig zijn, waar de toestand precair is op intern politiek vlak, er systematisch schendingen zijn van de mensenrechten, waar het controlesysteem op de in- en uitvoer niet betrouwbaar is ...

Belgische vergunningen : cijfers

Tussen 01.01.94 en 31.12.94 werden er uitvoervergunningen voor een totale waarde van 2, 539 miljard frank goedgekeurd afkomstig uit het Vlaams gewest of uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ingediend in de Nederlandse taal. Tijdens de vorige verslagperiode (16.04.93 tot 31.12.93) was dit bedrag 2,705 miljard frank.

Tussen 01.01.94 en 31.12.94 werden uitvoervergunningen voor een gezamenlijk bedrag van 29,186 miljard frank goedgekeurd uit het Waalse Gewest of uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ingediend in de Franse taal. Tijdens de vorige verslagperiode was dit bedrag 13,475 miljard frank. De stijging van het bedrag van de vergunningen die door de Heer Minister van Buitenlandse Handel werd goedgekeurd kan gedeeltelijk toegeschreven worden aan verkoop van overtollige Mirages van het Belgisch leger van Chili.

In 1994 werden er 32 uitvoervergunningen en 3 doorvoervergunningen geweigerd. Tijdens de periode 16.04.93 tot 31.12.94 werden er 12 uitvoervergunningen en 5 doorvoervergunningen geweigerd. Hierbij dient opgemerkt te worden dat een aantal firma's voor iedere transactie contact opnam met het Ministerie van Buitenlandse Zaken, dat afgezien wordt van het indienen van een aanvraag voor uitvoervergunning.

IV. EVOLUTIE VAN DE BELGISCHE WAPENUITVOER

De vertrouwelijkheid van de statistische gegevens

Het NIS publiceert in haar jaarlijkse statistieken over de buitenlandse handel geen gegevens in de zogenaamde vertrouwelijke rubrieken die betrekking hebben op oorlogsmaterieel in enge zin. Zij verantwoorden deze geheimhouding door te verwijzen naar artikel 50 van de wet van 27.12.93 tot wijziging van de gecoördineerde wetten van 18.07.77 betreffende de douane en accijnzen alsook naar artikel 458 van het Strafwetboek.

De gegevens daaromtrent in dit verslag opgenomen worden daarom slechts ten strikt vertrouwelijke titel overgemaakt en bevatten geen informatie die verwijst naar bepaalde contracten of bestemmingen.

Methodologische problemen bij het optekenen van de statistieken van de wapenuitvoer

Een hele reeks producten die onder de wapenwet vallen (radars, radio-apparatuur, communicatie-apparatuur, optische apparatuur, enz.... voor militair gebruik) worden onder een productcode opgetekend die ook gebruikt wordt voor niet-militair materieel. Aangezien deze codes het gevolg zijn van internationale afspraken, is het niet mogelijk zomaar op nationaal vlak te beslissen deze op te splitsen. Dit zou ten andere praktisch moeilijk uitvoerbaar zijn gezien de brede waaier van goederen waar het over gaat.

Bovenstaande heeft dan ook tot gevolg dat de gegevens die worden overgemaakt slechts betrekking hebben op de "vertrouwelijke rubrieken" in de uitvoerstatistieken van het NIS. De cijfers over de uitvoer in alle categorieën militair materieel die onder de wet van 1991 vallen liggen in werkelijkheid hoger alhoewel België geen groot uitvoerder is.

De aandacht wordt er ook op gevestigd dat het toekennen van een vergunning en de uitvoer die op basis van de vergunning volgt niet noodzakelijk in hetzelfde kalenderjaar plaatsvinden.

In tegenstelling tot wat algemeen verondersteld wordt is het bedrag van de Belgische wapenuitvoer in vergelijking met vele andere landen gering. Dit maakt dat enkele contracten de uitvoercijfers zeer reeds gunstig kunnen beïnvloeden. Hierbij dient dus rekening gehouden bij de interpretatie van de cijfers.

Tot slot wordt er de aandacht op gevestigd dat de cijfers in dit rapport afwijken van die in het rapport van vorig jaar. Dit komt deels door het feit dat in de cijfers van dit rapport meer rubrieken zijn opgenomen dan in het rapport van vorig jaar (nl. de laatste vier rubrieken in de lijst hieronder) Daarnaast werd vorig jaar gebruik gemaakt van de voorlopige cijfers voor eind december, terwijl er nu een beroep werd gedaan op definitieve cijfers, die wat het jaar 1993 betreft gecorrigeerd werden op dubbeltellingen. De cijfers voor 1994 zijn echter nog de voorlopige voor einde december.

De vertrouwelijke rubrieken uit de uitvoerstatistieken

De volgende vertrouwelijke rubrieken in de uitvoerstatistieken werden in de cijfers over de wapenuitvoer opgenomen :

- gevechtswagens en pantserauto's, ook indien met bewapening; delen ervan;
- oorlogswapens, andere dan revolvers, pistolen en machinepistolen;
- patronen en delen daarvan voor oorlogsdoeleinden;
- munitie en projectielen voor oorlogsdoeleinden andere dan voorgaande rubrieken;
- revolvers en pistolen andere dan vuurwapens waarbij de explosieve kracht van kruit benut wordt of wapens werkend met veer, perslucht of gas, kaliber > 9 mm;
- idem, kaliber < 9 mm;
- delen en toebehoren van revolvers of van pistolen;
- sabels, degen, bajonetten, lansen en andere blanke wapens alsmede delen daarvan en scheden daarvan.

De Belgische uitvoer voor de 8 vertrouwelijke rubrieken

De voorbije 5 jaar kende de Belgische wapenuitvoer de volgende evolutie (in duizend frank) :

1990 :	7.299.676
1991 :	15.371.311
1992 :	15.115.614
1993 :	11.684.059
1994 :	11.402.620

Geografische spreiding**Europa**

1990 :	2.299.781
1991 :	3.822.013
1992 :	3.008.322
1993 :	1.854.216
1994 :	1.647.077

Noord-Afrika

1990 :	328.151
1991 :	34.908
1992 :	45.008
1993 :	184.829
1994 :	237.215

West-Afrika

1990 :	63.354
1991 :	950
1992 :	10.359
1993 :	22.301
1994 :	2.195

Centraal-, Oost en Zuidelijk Afrika

1990 :	694.713
1991 :	143.690
1992 :	16.455
1993 :	52.695
1994 :	117.106

Noord-Amerika

1990 :	267.652
1991 :	392.800
1992 :	368.165
1993 :	290.325
1994 :	840.238

Centraal- en Zuid-Amerika

1990 :	656.252
1991 :	562.088
1992 :	167.424
1993 :	261.338
1994 :	635.266

Nabije en Midden-Oosten

1990 :	2.767.062
1991 :	8.986.586
1992 :	10.852.722
1993 :	7.373.043
1994 :	4.124.181

Overige Aziatische landen

1990 :	517.067
1991 :	1.337.345
1992 :	451.375
1993 :	1.516.516
1994 :	3.709.621

Australië, Oceanië en overige gebieden

1990 :	172.918
1991 :	64.716
1992 :	183.084
1993 :	106.377
1994 :	79.756

Overige (internationale organisaties, enz.)

1990 :	27.726
1991 :	26.235
1992 :	12.700
1993 :	22.419
1994 :	9.965

Exportcijfers volgens goederenrubriek**Gevechtswagens en pantserauto's, ook indien met bewapening; delen ervan**

1990 :	818.267
1991 :	2.016.065
1992 :	832.195
1993 :	639.239
1994 :	808.855

Oorlogswapens, andere dan revolvers, pistolen en blanke wapens

1990 :	1.585.043
1991 :	2.908.270
1992 :	4.619.896
1993 :	3.052.394
1994 :	2.968.579

Revolvers en pistolen andere dan vuurwapens waarbij de explosieve kracht van kruit benut wordt of wapens werkend met een veer, perslucht of gas, kaliber > 9 mm

1990 :	243.046
1991 :	603.652
1992 :	283.669
1993 :	170.275
1994 :	237.565

Idem, kaliber < 9 mm

1990 :	30.682
1991 :	50.097
1992 :	32.740
1993 :	57.608
1994 :	20.866

Delen en toebehoren van revolvers of van pistolen

1990 :	341.016
1991 :	196.274
1992 :	195.947
1993 :	284.528
1994 :	351.252

Delen en toebehoren van oorlogswapens andere dan revolvers, pistolen en blanke wapens

1990 :	1.317.171
1991 :	1.574.471
1992 :	1.428.870
1993 :	991.942
1994 :	2.191.806

Patronen en delen ervan voor revolvers en pistolen en voor machinepistolen

1990 :	95.612
1991 :	225.387
1992 :	181.836
1993 :	162.163
1994 :	174.418

Patronen en delen ervan voor oorlogsdoeleinden

1990 :	722.783
1991 :	3.214.085
1992 :	2.904.633
1993 :	3.823.678
1994 :	652.348

Munitie en projectielen voor oorlogsdoeleinden andere dan bovenstaande rubrieken

1990 :	2.143.084
1991 :	4.549.352
1992 :	4.632.672
1993 :	2.494.619
1994 :	3.989.544

Sabels, degen, bajonetten, lansen en andere blanke wapens, alsmede delen daarvan en scheden daarvoor

1990 :	2.972
1991 :	33.658
1992 :	3.156
1993 :	7.613
1994 :	7.387

V. CONTROLE

1. Controle op de eindbestemmingscertificaten

De eindbestemmingscertificaten die de aanvraag voor een uitvoervergunning vergezellen worden systematisch door onze Ambassades geverifieerd en geauthenticeerd. Om zekerheid te verkrijgen over het feit dat bij bepaalde zendingen de goederen niet zouden worden afgeleid, worden onze Ambassades gebeurlijk belast met bijkomende onderzoeken en het inwinnen van alle terzake noodzakelijke informatie. Er werden geen valse eindcertificaten ontdekt, wel gebeurde het dat een eindbestemmingscertificaat niet aanvaard werd omdat het niet aan de vereisten voldeed - bijvoorbeeld de clause van niet-wederuitvoer ontbrak.

2. Controle op de aankomst van goederen

De Centrale Dienst voor Contingenten en Vergunningen (CDCV) ziet er op toe dat voor de goederen waarvan de uitvoer door een uitvoervergunning gedekt is, het bewijs van aankomst in het land van bestemming en van ingebruikstelling door de invoerder geleverd wordt. Vele firma's blijken moeilijkheden te ondervinden om dit binnen de door het K.B. van 08.03.93 vastgestelde termijn van 3 maanden na verzending der goederen te doen.

3. Douanecontrole

Bij de uitvoer van militaire materieel buiten de Europese Unie dient aan de douane een uitvoerverklaring voorgelegd te worden die vergezeld dient te gaan van de uitvoervergunning afgeleverd door de CDCV. Hierbij wordt overgegaan tot een nazicht dat in de eerste plaatst een vergelijking van de gegevens op de uitvoerverklaring (aard van de goederen, aantal, waarden) met die op andere documenten behelst.

Gezien de gevoeligheid van de uitvoer van militair materieel gaat men in de mate van het mogelijke over tot een gedetailleerd fysisch nazicht van de goederen zelf (identificatie van de containers of kisten aan de hand van tekens en nummers en controle van de aard en hoeveelheid van de goederen).

De transfers van militair materieel binnen de Europese Unie maken het voorwerp uit van een speciale procedure en worden vergezeld van een eenvormig Europees document voor de transfer van militair materieel binnen de Europese Unie.

De douane heeft ook een belangrijke rol te spelen bij het opsporen van wapens en munitie die onder valse omschrijvingen zoals machineonderdelen in containers vervoerd worden.

4. Gerecht en politiediensten

In de rechtsgebieden Brussel, Luik en Antwerpen waren er in 1994 bij de gerechtelijke instanties en de politiediensten dossiers in behandeling met betrekking tot wapentrafiëk. In het belang van het onderzoek kan echter geen bijkomende informatie hierover verstrekt worden.

BIJLAGEN

INSTELLINGEN BETROKKEN BIJ DE TOEPASSING VAN DE WET VAN 05.08.91

. Centrale Dienst voor Contingenten en Vergunningen (CDCV)

Deze dienst hangt af van het Ministerie van Economische Zaken en neemt de aanvraag voor een in- en uitvoer- of doorvoervergunning voor militair materieel in ontvangst. Het CDCV onderwerpt deze aan een eerste onderzoek, laat eventueel door de technici op de dienst onderzoeken of de goederen als militair materieel beschouwd dienen te worden en kan de Algemene Economische Inspectie bijkomende inlichtingen vragen over sommige firma's of voorgenomen transacties.

Zij legt de dossiers voor het afleveren van een uitvoervergunning voor beslissing voor aan de Minister van economische Zaken. De dossiers voor een door- en uitvoervergunning worden, afhankelijk van de herkomst en voor het Brussels Gewest de taal van het dossier, aan de Minister van Buitenlandse Zaken of van de Buitenlandse Handel voorgelegd. Na goedkeuring door de bevoegde Minister, levert de CDCV de gevraagde vergunning af.

De CDCV staat ook in voor de contracten op de aankoop van de goederen (cfr. art. 7 van het KB van 8 maart 1993 tot regeling van de wet van 5 augustus 1991). Zij kan eveneens het initiatief nemen om aan de Minister van Economische Zaken voor te stellen om de administratieve sancties voorzien in artikel 12 van de Wet van 5 augustus 1991 toe te passen ten aanzien van firma's waartegen inbreuken werden vastgesteld. Tot hiertoe werd dit artikel echter nog niet toegepast.

2. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Diplomatieke Posten, de Ministers van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel

(bevoegdheidsverdeling tussen de ministers)

Vooraleer de aanwijzing aan de bevoegde Minister voorgedragen wordt, wordt ze nog eerst door de Algemene Directie van de Politiek nagezien en van een advies voorzien. De Algemene Directie van de Politiek ziet het dossier na, indien dit nog niet gebeurd is voor authenticatie en verificatie van het eindbestemmingscertificaat door onze diplomatieke posten, vraagt eventueel de Algemene Economische Inspectie, de Veiligheid van de Staat of onze diplomatieke posten gegevens na te trekken en evalueert de politieke opportuniteit van de aanvraag. Op basis hiervan wordt dan een advies geformuleerd en het dossier aan de bevoegde Minister voor beslissing overgemaakt. Nadat dit gebeurd is wordt het dossier terug aan de CDCV overgemaakt.

3. Douane en Accijnzen

Deze dienst hangt af van het Ministerie van Financien. Zij ziet er op toe dat alle in-, uit- en doorvoerverrichtingen gebeuren in overeenstemming met de wet van 5 augustus 1991. Zij controleert dat iedere in-, uit- of doorvoer van militair materieel gedekt is door een vergunning en ziet het reisplan na van ieder schip of vaartuik dat een Belgische haven met militair materieel aan boord verlaat. Hetzelfde doet zij voor luchtvaartuigen die vanuit België met militair materieel opstijgen.

Zij brengt de CDCV dadelijk op de hoogte van alle vaststelling die ze heeft gedaan, alsook van alle inlichtingen waarvan ze kennis heeft in verband met de in-, uit- of doorvoerverrichtingen of de pogingen daartoe, gedaan met overtreding van de wet of de ombuigingen van het goederenverkeer en de vermoedelijke daders ervan.

4. Algemene Economische Inspectie

Deze dienst ressorteert onder het Ministerie van Economische Zaken. De ambtenaren van deze dienst zijn bevoegd om zelfs alleen optredend, overtredingen krachtens de Wet van 5 augustus 1991 uitgevaardigde bepalingen op te sporen en vast te stellen.

Zij hebben het recht inzage te nemen van documenten, correspondentie en alle andere stukken in welke vorm ook waardoor kan worden nagegaan of de krachtens de wet van 5 augustus 1991 vastgestelde bepalingen zijn nageleefd. Zij hebben het recht afschrift te nemen van deze stukken of deze te behouden tegen afgifte van een ontvangstbewijs, wanneer zij een overtreding van deze wet bewijzen of tot het bewijs ervan bijdragen.

De Algemene Economische Inspectie is er toe gehouden alle vaststellingen met betrekking tot overtredingen op de wet van 5 augustus 1991 zonder verwijl te melden aan de CDCV.

5. Veiligheid van de Staat

Deze dienst hangt af van het Ministerie van Justitie. Zij kan zelf het initiatief nemen tot of belast worden met het uitvoeren van onderzoeken naar transacties die mogelijk in strijd zijn met de wet van 5 augustus 1991. Zij verzamelt en evalueert informatie in verband met internationale wapentrafiëk.

6. Generale Staf van de Krijgsmacht

In sommige gevallen van uitvoer van militair materieel waarin spitstechnologie vervat zit, wordt aan de Dienst Materieel van het leger advies gevraagd naar de wenselijkheid van de transferten van zulk materieel.

7. Delcrederedienst

De Delcrederedienst raadpleegt de Minister van Buitenlandse Zaken bij iedere aanvraag voor een kredietverzekering van een transactie die verband houdt met de uitvoer of doorvoer van militair materieel.

8. Proefbank voor Vuurwapens

De Proefbank kan toezien op de handel in vuurwapens in België. Zij brengt aan de CDCV advies uit over de aanvragen voor de in- en uitvoer van vuurwapens. Zij is gemachtigd inbreuken vast te stellen op de wet van 5 augustus 1991 en dient die onmiddellijk te melden aan de CDCV.

9. Interministeriële Economische Commissie

Binnen de Interministeriële Economische Commissie werd een werkgroep opgericht waarin verschillende diensten die betrokken zijn bij de toepassing van de wet van 5 augustus 1991 overleg plegen over de concrete procedures die nodig zijn om deze wet in praktijk te brengen en de problemen die hierbij rijzen.

In 1994 kwamen in deze werkgroep onderwerpen aan bod als de problematiek van de statistieken met betrekking tot uitvoer van militair materieel, de uitvoer van de over-tollige vrachtwagens van het Belgische leger, de uitvoer van jachtwapens met gladde loop en de uitvoer van explosieven voor burgerlijk gebruik, vorm en inhoud van de eindbestemmingscertificaten.

PROCEDURE BIJ HET BEHANDELEN VAN EEN AANVRAAG VOOR UITVOER- VERGUNNINGEN (landen van buiten de Europese Unie)

Tussen het uitvoeren van een contract voor de verkoop van militair materieel en de uiteindelijke uitvoer heeft een hele procedure plaats.

Hoewel niet verplicht zullen vele firma's reeds in de prospectiebladen contact opnemen met het Ministerie van Buitenlandse Zaken om een advies te krijgen over de politieke opportuniteit van een transactie. Op basis van deze informatie kunnen de firma's de kans inschatten op het verkrijgen van een vergunning (een waarborg om een vergunning af te leveren wordt nooit gegeven).

Eens de transactie is afgesloten dient er een aanvraag tot het verkrijgen van een uitvoervergunning gedaan te worden. Deze aanvraag gebeurt bij de CDCV van het Ministerie van Economische Zaken. De volgende gegevens moeten in de aanvraag vermeld worden : naam van de aanvrager, naam van de koper, land van de koper, land van bestemming, land van oorsprong van de goederen, aard en motief van de uitvoer, specificatie van de goederen, gewicht en aantal stuks, bedrag van de uitvoer.

Bij de aanvraag dient er een verklaring van niet-wederuitvoer opgemaakt door de aanvrager en naar gelang het van bestemming een internationaal invoercertificaat of een eindbestemmingscertificaat opgemaakt door het land van bestemming gevoegd te worden.

Na controle maakt de CDCV de aanvraag over aan de Algemene Directie van de politiek van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze dienst doet, voor zover dit nog moet gebeuren, om de eindbestemmingscertificaten te laten authenticeren door de Belgische Ambassade bevoegd voor het land van eindbestemming. Eventueel zal deze dienst onze ambassadeur ook vragen een bijkomend onderzoek in te stellen met betrekking tot de voorgenomen uitvoer. Ook aan de Algemene Economische Inspectie en de Veiligheid van de staatsveiligheid zal gebeurlijk een bijkomende enquête gevraagd worden.

Op basis van deze en andere van de geografische diensten verkregen informatie formuleert de Algemene Dienst van de Politiek een advies aan de Minister bevoegd voor het verlenen van de vergunning.

Nadat de bevoegde Minister een beslissing genomen heeft over de aanvraag, wordt het dossier terug overgemaakt aan de CDCV die de aanvrager inlicht en ingeval van een gunstige beslissing de vergunning aflevert.

De CDCV kan de uitreiking van de vergunning eventueel afhankelijk stellen van een verklaring waarbij de uitvoerder zich ertoe verbindt binnen een termijn van drie werkdagen voor het vervoer de wijze van vervoer van de goederen, het uitklaringskantoor, de dag, het uur en de plaats van uitgang uit het grondgebied mede te delen.

Bij de uitvoer van de goederen dient de uitvoerder in het bevoegde douanekantoor een uitvoerverklaring voor te leggen die vergezeld dient te zijn van de uitvoervergunning afgeleverd door de CDCV.

Na validering van deze verklaring dient deze voorgelegd te worden aan de douaneverificateur. Deze gaat over tot een nazicht dat in de eerste plaats een vergelijking van de gegevens op de uitvoerverklaring (aard van de goederen, hoeveelheid, waarde...) met die op andere documenten behelst. In vele gevallen zal men ook overgaan tot een gedetailleerd nazicht van de goederen zelf (identificatie van de containers of kisten aan de hand van tekens en nummers en controle van de aard en hoeveelheid van de goederen).

Geen schip of vaartuig, ongeacht de vlag waaronder het vaart, dat wapens, munitie of ander militair materieel vervoert mag geen Belgische haven verlaten, vooraleer aan de douaneoverheid een reisplan is voorgelegd waarin alle voorziene aanleghavens opgegeven, daaronder de haven van eindbestemming waar de goederen gelast zullen worden. De goederen worden pas uitgeklaard op voorlegging van een algemene verklaring waarbij een eensluidend verklaart afschrift van het reisplan wordt gevoegd. Een afschrift van dat plan wordt eveneens gevoegd bij het aan de Waterschout gericht verzoek om de haven te verlaten. Voor het transport via de lucht geldt een gelijkwaardige regeling.

Na de verzending dient de uitvoerder binnen een termijn van drie maanden aan de CDCV het bewijs te leveren van aankomst in het toegestane land en de in verbruikstelling door de invoerder. Deze termijn lijkt echter voor vele uitvoerders te kort te zijn.

8 CRITERIA MET BETREKKING TOT DE WAPENUITVOER GOEDGEKEURD DOOR DE EUROPESE RAAD IN 1991.

1. Het respecteren van de internationale verbindingen van de lidstaten van de Gemeenschap, meer bepaald de sancties uitgevaardigd door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en deze uitgevaardigd door de Gemeenschap, de non-proliferatie- en andere akkoorden alsook andere internationale verplichtingen.
2. Het respecteren van de mensenrechten door het land van eindbestemming.
3. De binnenlandse toestand van het land van eindbestemming met betrekking tot het bestaan van spanningen of gewapende binnenlandse conflicten.
4. Het behoud van de vrede, de veiligheid en regionale stabiliteit.
5. De nationale veiligheid van de lidstaten en de gebieden waarvoor een lidstaat de buitenlandse betrekkingen waarneemt alsook deze van een bevriend land of bondgenoot.
6. De houding van het land van aankoop ten opzichte van de internationale gemeenschap, meer in het bijzonder zijn attitude ten opzichte van het terrorisme, de aard van zijn allianties en het respect van het internationaal recht.
7. Een kans op afleiding in het land zelf op ongewenste wederuitvoer.
8. Het in overeenstemming zijn van wapenuitvoer met de technische en economische mogelijkheden van het ontvangende land, rekening houdende met de wenselijkheid dat landen aan hun gerechtvaardigde behoeften op gebied van veiligheid en defensie voldoen op een manier die zo weinig mogelijk menselijke en economische hulpmiddelen gebruikt voor de bewapening.